

גליון 363
שנה ח' תשע"ט

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תורה למשפחת קלייטן על ראשי לשריתמש בתמונה

סיפורי חז"ל

התורה ניתנה לכל הדורות בשעה שיצא הקול בהר סיני ואמר אנכי ה' אלקיך, השמים והארץ רעשו ממנו, הימים והנהרות ברחו, ההרים והגבעות נתמוטטו, וכל האילנות כרעו תחתם, והמתים שבשואל חיו ועמדו על רגליהם, ובאו אצל הר סיני, כי התורה נתנה לאשר ישנו פה עמנו עומד היום לפני ה' אלקינו ואת אשר איננו פה עמנו היום, ואף כל העתידים להיבראות עד סוף הדורות, שם עמדו עמהם בהר סיני, כל מה שהנביאים עתידים להתנבאות בכל דור ודור, קיבלו מהר סיני, ולא כל הנביאים בלבד קיבלו נבואתם מסיני, אלא אף החכמים העומדים בכל דור ודור, כל אחד ואחד קיבל את שלו מסיני, ואפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש כבר קיבלו מסיני.

(שמו"ר כ"ח ו')

פרשת השבוע

הכיר היטב את הצדיק מווארקא ובכל זאת לא נענה בתחילה לבקשת הרבי מאלכסנדר, בטענה שאין לשנות בענייני קבורה ממנהג המקום. והוסיף ואמר: לעניות דעתי לא מצינו בשום מקום בתורה שבנשיאה בכתף אנו מעניקים כבוד ויקר לצדיקי הדור שהלכו לעולמם. מצינו גם מצינו, קרא הרה"ק מאלכסנדר בהתרגשות, בפרשת נשא נאמר על בני קהת "כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו" פסוק זה מלמדנו בדרך הרמוז, שגדולי הדור הנוטלים על עצמם בחיים את העול של עבודת הקודש, יהיו נישאים בכתף אחרי פטירתם. הרב מיזליש התרשם מאוד מן ההברקה הלמדנית של אורחו, והורה לחברה קדישא בוורשה שינהגו בהרה"ק מווארקא באורח יוצא מן הכלל וישאוהו לבית עולמו על הכתפיים.

כי עבודת הקודש עליהם

בכתף ישאו (ז' - ט')

מסופר על הרה"ק רבי מנחם מענדל מווארקא זיע"א שזמן מה לפני פטירתו, הובא לווארשה בירת פולין בניסיון להציל את חייו, עקב מחלה קשה שפקדה אותו. אולם מאמצי הרופאים לא עלו יפה והמחלה הכריעה את גופו החלוש של הצדיק ונסתלק לבית עולמו בשנתו החמישים. באותו זמן היה נהוג בוורשה הגדולה, שלא לשאת בידיים את הנפטרים אל בית הקברות, אלא להובילם בעגלה מיוחדת עד מקום הקבורה. אולם הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר תלמידו המובהק של הרה"ק מווארקא ראה משום פחיתות כבוד לרבו שיובילוהו לקבורה בעגלה רתומה. הוא מיהר אפוא לביתו של הג"ר דוב בעריש מיזליש זצ"ל רבה של ורשה, והפציר בו שיתיר לשאת את הנפטר הדגול לבית עולמו על הכתפיים. רבי בעריש

זמני השבת

זמני יציאת החג
ירושלים: 8:26 ת"א: 8:29 ר"ת: 8:58

פרשת נשא - שבועות

זמני כניסת השבת
ירושלים: 7:07 ת"א: 7:23

ברוב פיוסים ותחנונים עלתה בידם לשכך את חמתו ולמנעו מלגרשם מביתו, ובבית אין כל לא שלחן ולא כסא ולא ספסל, רק ארבעה יתדות נעוצות בארץ ועליהן מונח קרש, לא ראו האנשים שם שום חדר מיושב, רק כמה חדרים חרבים ושוממים, גם שום אדם לא ראו, לא גויים שקונים יי"ש כדברי האיש ולא שום אדם בכלל, וגם בעל חיים לא ראו, נבהלו האנשים מאד מהשיממון והבדידות וחיל ורעדה אחוזם, בינתיים ראו שכבר פנה היום והאיש אינו עוסק בשום הכנה לכבוד שבת, רק הולך מזוית לזוית ואוכל איזה מאכל ומצפצף כדרך הערלים.

לפנות ערב לקח האיש חתיכת בד עבה ושחור ופרש על השולחן, הניח עליו גוש טיט שחור ותחב בו אצבעו לעשות בו נקב לנעוץ בו נר, ואחר כך תחב בו נר קטן והדליקו, תפילת מנחה לא ראו אותו שהתפלל, רק התחיל לקבל שבת בחיפזון ובהבלעת התיבות כדרך עמי הארץ, וברגעים אחדים גמר את התפילה, האנשים הוכרחו גם כן לקצר בתפילתם כפי התנאי שהתנה עימם, לאחר התפילה אמרו לו שבת שלום, והוא השיב להם, שנה רעה תבוא עליכם, רצו לומר שלום עליכם והוא צעק עליהם בחירופים וגידופים, עד שהוכרחו לשתוק, נטל האיש כוס יין לקדש עליו ואמר להם שיתכוונו לצאת ידי חובתם בקידוש שלו, הפצירו בו שיתן להם יין לקדש בעצמם והם ישלמו לו במיטב כספם, ולא נתרצה בשום אופן, והוכרחו לצאת בקידוש שלו, ואת הקידוש אמר בהבלעת התיבות ובדילוגים, וכשגמר הקידוש שתה כמעט את כל הכוס, והשאיר להם בשולי הכוס כמה טיפות לטעום.

לאחר מכן הניח על השולחן ככר לחם עב ושחור, כשביקשו ממנו לחם משנה פער פיו עליהם ורצה לבלעם חיים, וגם בלחם הזה לא נתן להם לנגוע, כי אמר ידיים מאוסות לכם, והוא בעצמו חתך פרוטות המוציא ונתן לכל אחד מהם פרוטה, אחרי כן הביא קערה של תבשיל מנוזד ערשים, נתן להם כפות וצוה שיאכלו כולם ביחד וגם הוא בעצמו אכל עמם, שום מאכל אחר לא נתן להם, זמירות שבת לא הניח להם לומר ואף לא לברך בזימון, כללו של דבר הוא בלבב את דעתם של הבעש"ט ותלמידיו עד שלא ידעו אם שבת היום אם לא.

למחרת עוד קודם אור היום ראו והנה האיש הולך יחף בבית ומתפלל בחפזון ובהבלעה כמו אתמול, נודרוו גם הם ועמדו להתפלל, ושוב הוכרחו לקצר מאד בתפילתם והאיש גרם להם שוב יסורי נפש גדולים יותר מאתמול, אחרי מנחה רצו לקיים סעודה שלישית ולא נתן להם, וצעק עליהם ברוגז רב: אתם זוללים וסובאים, זה עתה אכלתם ושיתיתם והנה שוב אתם רוצים לאכול, בשום אופן לא אתן לכם. והוכרחו לצאת ידי סעודה שלישית בדברי תורה שאמרו בחשאי, תמהו האנשים איש אל רעהו מה זאת עשה לנו אלוקים? ומהבעש"ט הקדוש נסתלקו כל המוחזין שלו וכל השגותיו.

למה הופרה השבת קודש של הבעש"ט הקדוש

מסופר על הבעל שם טוב הקדוש זיע"א (יומא דהילולא חג השבועות), שנסע פעם אחת במוצאי שבת לדרכו ועמו שלשה מתלמידיו החשובים, הרה"ק רבי דוד ממיקליב, הרה"ק רבי דוד סירקיס והרה"ק רבי דוד לייקיס זיע"א, ולהבדיל הערל אלקסיי הנוהג בסוסים, כדרכו תמיד הושיב הבעש"ט את אלקסיי כשגבו אל הסוסים, וברגע אחד חלפו ונסעו כמה פרסאות בקפיצת הדרך. ויהי ביום השני תעו מן הדרך ובאו בסבכי יער באין דרך ונתיב, וכמעט שלא ראו גם את אור היום, ולא ידעו היכן הם נמצאים. חלשה דעתו של הבעל שם טוב כי לא הורגל בכך ולא הבין את פשר המחזה המוזר הזה, למרבה הצער נסתלקו גם המוחזין - רוח הקודש מהבעש"ט הקדוש, והיה כאחד האנשים הפשוטים, כך נמשך הדבר עד שהגיע יום השישי ערב שבת קודש, ראה הבעל שם טוב שכבר הגיע ערב שבת ועוד לא באו לישוב, נצטער צער גדול ונתנמנם. התלמידים חשבו שאולי בחלום חזיון לילה יגלו לו מן השמים מה לעשות, אבל הבעש"ט נתעורר משנתו ושום דבר לא גילו לו, צערם גדל עוד יותר והיו שרויים ביגון ואנחה.

בחצות היום ראו איזה אור מאיר מרחוק, שמחו מאד ואמרו שהשם יתברך ודאי יביא אותם עתה למקום יישוב, ולפחות יהיה להם מקום לשבות בו את השבת. ואכן נסעו לכיוון המקום שהאור מאיר משם, והגיעו לבית קטן העומד באמצע היער, ניגשו אל הבית והנה איש גס ומגושם לבוש כאחד הריקים והפוחזים עומד יחף על פתח הבית, כשפנו אליו בשאלה אם אפשר להם לשבות אצלו? השיבם, איני רוצה בכם ובשבתותיכם, הכרת פניכם ענתה בכם שאתם חסידים ומגיידים, ואני שונא מעודי אנשים שכמותכם, וגם אבי וזקני היו מתעבים בריות כאלה, גשו הלאה איני רוצה גם להביט בפניכם. שאלו אותו תלמידי הבעש"ט אם יש סמוך לכאן איזה ישוב שיוכלו להגיע אליו עד הערב ולשבות שם? השיב להם שכאותו הזמן ששהו עד שבאו לכאן, כך יצטרכו לנסוע שוב עד שיגיעו לישוב.

התחילו התלמידים להתחנן אל האיש שיתן להם לשבות אצלו, והציעו לו שכר רב, עד שבקושי רב ניאות להם, אבל התנה עמם כמה תנאים, שלא יתפללו בקול רם כי הגויים הבאים אצלו לקנות יי"ש יבהלו ויברחו, ושלא ישהו הרבה בתפילתם, כי תאבדו גדול והוא צריך לאכול בהקדם הן בבקר והן בערב, ושלא ידקדקו הרבה במאכלים אם הם כשרים על פי חסידות כדרך השוטים. נכנסו האנשים הביתה פנימה וכשנחו מעט מטלטול הדרך, שאל הבעל שם טוב את האיש אם יש סמוך לכאן איזה נהר שיוכלו לטבול בו לכבוד שבת? כששמע האיש שהם רוצים לטבול לכבוד שבת, התחיל לקללם קללות נמרצות ואמר שזה בדוק ומנוסה אצלו שהם גנבים, ורצה להשליך כל חפציהם ולגרש אותם מהבית, ורק

משל ונמשל

ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם

אמרו רבותינו בתלמוד (חולין מ"ט) רבי ישמעאל הכהן היה מסייע לכהנים שכתוב בתורה כה תברכו את בני ישראל. ואמר רבי ישמעאל למדנו מפסוק זה ברכה לישראל מפי כהנים, אבל ברכה לכהנים עצמם לא למדנו, כשהוא אומר ואני אברכם הוי אומר שהכהנים מברכים לישראל והקדוש ברוך הוא מברך לכהנים, אבל רבי עקיבא לומד ברכה לכהנים מהפסוק (בראשית יב ג) ואברכה מברכך.

ויש להבין איזה יתרון יש לכהנים אם הקדוש ברוך הוא מברך אותם במקום שמברך את ישראל, דהיינו בפסוק ברכת כהנים יותר מאשר מברך אותם בפני עצמם בפסוק ואברכה מברכך, ואם כן מדוע אמרו בגמרא שרבי ישמעאל מסייע לכהנים על ידי שאמר שהקדוש ברוך הוא מברכם באותו מקום שמברך את ישראל.

והענין יובן על פי משל לבעל אכסניה שהיה מאכסן בביתו עובדי אורח וסוחרים תמורת תשלום, ובוזה היה מפרנס את בני ביתו. ומנהגו של בעל האכסניה היה, שהיה מקדים להאכיל את בני ביתו מאכלים פשוטים, ולאחר מכן היה עורך שלחן ערוך ממטעמים שונים וחשובים עבור האורחים. והנה יום אחד רצה בנו של בעל האכסניה להשתתף בסעודה עם האורחים, ולהנות מהמטעמים השונים, ועל כן התחכם הבן והתעכב במיוחד בבית הספר כשעה שעתיים, וכשהגיע לביתו והשולחן היה ערוך לכבוד האורחים, ישב גם הוא בין האורחים, ואביו נאלץ בלית ברירה לתת לו מהמאכלים החשובים שהכין לכבוד האורחים.

והנמשל הקדוש ברוך הוא כידוע מברך את הרחוקים יותר מן הקרובים, כמו שידועים אנו שאומות העולם שהם רחוקים, הקדוש ברוך הוא מפרנסם בשפע רב יותר מעם ישראל הקרובים אליו, כי הרחוקים הם קרובים יותר לעניני עולם הזה הגשמי, וכן השגת הכהנים מועטת מהשגת הזרים, עד כי הנביאים הקרובים והנאמנים בכל ביתו מרוחקים מהעולם הזה, עד שהיה אליהו ז"ל לבוש אדרת שער ומאכלו לחם ומים. ואם היה הקדוש ברוך הוא מברך את הכהנים בפני עצמם, דהיינו בפסוק ואברכה מברכך, היה צריך לפרנסם בלחם ומים בצמצום, ולכן רבי ישמעאל מסייע לכהנים ואומר, שהם מתברכים עם ישראל יחד, ומכיון שהם מטובים על שלחן אחד עם ישראל, אזי בהכרח יש להם חלק באותה ברכה שמתברכים ישראל, דהיינו סעודה שמנה ודשנה.

(אהל יעקב)

במוצאי שבת בסעודת הערב קינטר אותם שוב בדברים וחירף אותם עד קרוב לאור היום, אחרי כן שכבו לנוח מעט, וכשהאיר היום התפללו ותיקין ורצו לנסוע לדרכם, סגר האיש את הדלת בעדם ואמר, כבר הכינותי סעודה בשבילכם, גם היום רצו לשלם לו בעד הסעודה ולא לאכול עמו, אך הוא נתמלא חמה וצעק: כלום גולן אני שאקח מעות בחינם, הוא הפציר בהם לאכול עמו והסכימו בלית ברירה לכך, והוא עיכב אותם בהכנות ובדברי קינטור עד הערב, בלילה פחדו לנסוע ביער מסוכן כזה ונשארו ללון שם, ביום השני היה כאתמול, וכן היה עד יום רביעי. ביום הרביעי לקח האיש את כל אשר להם בעד המזונות שאכלו אצלו ופטרם לדרכם.

יצאו האנשים מהבית והתכונו לדרכם, והנה דלת אחת נפתחה ואשה עשירה יצאה וניגשה אל הבעל שם טוב ואמרה: רבי בבקשה מכם שתשבתו אצלי בשבת קודש, נשתומם הבעל שם טוב והשיב, שתי פליאות לי עליך, ראשית מנין לך שאני רב, ושנית אם את יודעת זאת למה הנחת להפר את השבת שלי ומדוע לא באת קודם? ענתה האשה רבי לא הכרתני, והבעל שם טוב מסתכל ואינו מכירה, ואז אמרה לו יזכור נא הרבי שבשנה פלונית הייתי משרתת בביתו, והייתי יתומה בלא אב ואם, והייתי מוכת שחין בראשי, והרבנית היתה נוהגת לגרד ולשפשף את ראשי בכל ערב שבת. פעם אחת צעקתי הרבה ולא נתתי לגרד את ראשי, סטרה לי הרבנית על לחיי וכבוד הרבי ישב אז מנגד ושתק ולא מיחה ברבנית, ואז התרעם עליו כביכול הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו על שעבר על הפסוק "אלמנה ויתום לא תענון" ויצא גזר דינו שיאבד את חלקו לעולם הבא. והנה כאשר נשאתי לאיש הזה והוא צדיק גדול ונסתר מאד במעשיו, וראינו את אשר נגזר עליו מן השמים, כאב לבנו מאד והתפללנו אל השם יתברך שישלח לו ופעלנו בתפילתנו שתופר לו שבת אחת, כי שבת היא מעין עולם הבא וזאת תהיה חליפתו וכפרתו. וכאשר ראינו שאין בעולם מי שיפר לו את השבת, החלטנו שאנחנו בעצמנו נעשה זאת, ועתה חלקו לעולם הבא מובטח לו כמקודם. באותה שעה חזרו להבעל שם טוב המוחזין הקדושים שלו וראה שכל דברי האשה אמת וצדק, ונשאר אז עם תלמידיו לשבות שם בשבת הבאה ושבתו בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, וחידשו עם בעל הבית חידושים רבים בסודות התורה ואחרי השבת נסעו לדרכם לשלום.

צ'ין אדם לחברו

בור ברשות הרבים

הגה"צ רבי יחזקאל סרנא זיע"א היה אומר, שפניו של אדם הרי הם בגדר רשות הרבים וכשמעמיד פנים ועצבות, הרי זה בגדר בור ברשות הרבים, וכשמאיר פנים שמחות לכל אדם הרי הוא משרה שמחה על סביבתו.

העני הוא הנותן העשיר

הוא המקבל

מסופר: כשהיה הג"ר אליהו רבה של קאליש זיע"א אומר בישיבתו את שיעורו, היה נוהג אגב אורחא ללמד את תלמידיו פרק במידות טובות. ומספרים כי פעם אחת כשהתחיל ללמוד עם תלמידיו מסכת שבת "פשט העני את ידו לפנים ונתן לתוך ידו של בעל הבית", אמר: הלכה פסוקה זו מרמזת לנו דרך אגב פרק בהלכות צדקה, ישנם בין בעלי הבתים נותני צדקה שחושבים כי הם הנותנים והעני הוא המקבל, והם שוכחים לגמרי את מדרש רבה "יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית" הוא נותן לעני פרוטה והוא מקבל ברכה מידו המלאה והרחבה של הקב"ה, וכמו שנאמר "נתן תתן כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלקיך".

מה חסם את הכניסה לגן עדן

סיפר הרה"ק רבי משה צבי מסווראן זיע"א: בזמנו נכנס לאשה אחת לגלגל והביאו אותה לפני הרב מיחאדיה, והיה אותו רוח מדבר מתוך האישה, והיה מבקש שיתקנו את נשמתו, בזה שיאמר עם מנין אנשים תהילים לעילוי נשמתו, ורק אז יצא. ביקש ממנו הרב שיספר לו למה נענש להתגלגל בעולם? סיפר הרוח בימי חי הרביתי לחטוא, ברם התחרטתי על מעשי וחזרתי בתשובה גמורה. כשהגיעה שעת להיפטר מהעולם נפטרי מתוך תשובה. בבואי לפני בית דין של מעלה נוכחתי כי אכן תיקנתי את חטאי, זולת חטא אחד שלא שמתי אל לבי לשוב עליו, ודווקא חטא זה טורדני מעולם האמת, וממנו אין לי מנוחה עד היום הזה. ומעשה שהיה כך היה: פעם אחת ראיתי אברך בן תורה שעמד סמוך לחותנו ואמר פרקי תהילים, בהגיעו לפסוק מסוים טעה בהגייתו, צחקתי ממנו בפני חותנו ואמרתי: הטועה בהגייה בן תורה יחשב? נכלם האברך מאוד. ועבירה זו שלא ייחסתי לה כל עניין, חוסמת בעדי את הכניסה לגן עדן, אף על פי שנטהרתי מכל עוונותי והנני נע ונד ומגולגל בעולם בגללה.

תילולא דצדקיא

שבת קודש ה' סיון
הרה"ק רבי גרשון אשכנזי ב"ר יהודה (עבודת הגרשוני - תרכ"ג)

יום ראשון ו' סיון
דוד מלך ישראל חי וקים בן ישי (ב"א תתקכ"ד)
רבי חיים ב"ר בצלאל מוירמייזא (באר מים חיים על פירשי' - שמ"ח)
מורינו הבעש"ט הקדוש רבי ישראל ב"ר אליעזר (תק"כ)
הרה"ק רבי אברהם מרדכי מגור ב"ר אריה יהודה לייב (תש"ח)

יום שני ז' סיון
הגר צדק מוילנא אברהם בן אברהם (תק"ט)
הגה"ק רבי ראובן ועליג ב"ר צבי בענגיס אב"ד ירושלים ת"ו (תשי"ג)

יום שלישי ח' סיון
הרה"ק רבי ישכר בעריש מזידיטשוב ב"ר יצחק אייזיק מכפר ספרין (תקצ"ב)

יום רביעי ט' סיון
רבי משה רבקה ב"ר נפתלי הירש (באר הגולה - תמ"ד)
הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב ב"ר ישכר בעריש (תרל"ג)

יום חמישי י' סיון
הרה"ק רבי משה מראוואדא ב"ר אליעזר מדויקוב (תרנ"ד)
הגה"צ רבי יצחק יעקב וייס ב"ר יוסף יהודה (מנחת יצחק - תשמ"ט)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטובין שליט"א
מח"ס "ב"ש או אוד"ר" רמזים וסיפי תרשים על המצוות.

ספירת העומר (ה')

א) נוהגין להחמיר שלא לאכול משהגיע זמן ספירת העומר, ואין סומכין בזה על שומר, ואם אינו עומד להתפלל עתה ערבית, ורוצה לאכול, יספור קודם ערבית. (שלמי מועד, פסקים מהגרש"ז אויערבאך זצ"ל, עמוד תל"ט)
ב) מה שאומרים בנוסח לשם יחוד וכו', הנני מוכן ומזומן לקיים מצות "עשה" של ספירת העומר, אע"פ שלדעת השו"ע אין זה מן התורה בזמן הזה, אין בזה חשש של כל תוסוף, כי עיקר הכוונה היא שסופר לשם קיום מצוה, והלשון מצות "עשה", יש לפרשו שפיר גם על "מצות עשה דרבנן", ואם הוא מדרבנן, כוונתו למצות "עשה דרבנן". (הגרש"ז אויערבאך זצ"ל, הובא בספר דיני פסח-שבועות, דיני ספירת העומר, סעיף י"ג)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

נדבת הר"ר פינחס רוזנשטיין הי"ו
לע"נ רבי ישראל בעל שם טוב הקדוש
זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן